
FOLKETINGET

Europaudvalget,

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 15. august 2014

Højt antal udtalelser om EU-sager fra nationale parlamenter til Kommissionen

Sammenfatning

Interessen for at udtale sig om EU-sager er fortsat høj i EU-landenes nationale parlamenter. I 2013 sendte parlamenterne tilsammen 621 skriftlige udtalelser til Kommissionen, hvilket ganske vist er lidt færre end i både 2012 og 2011, men fortsat markant flere end i 2010.

Hele 88 gange vurderede parlamenterne, at et kommissionsforslag var i strid med nærhedsprincippet, hvilket er det højeste antal, siden Lissabon-traktaten gjorde de nationale parlamenter til nærhedsprincippets vogtere. Alligevel lykkedes det kun de nationale parlamenter at enes om ét gult kort i 2013. Det skete i oktober 2013, da fjorten parlamentskamre fandt Kommissionens forslag om oprettelsen af en europæisk anklagemyndighed i strid med nærhedsprincippet.

Interessen for at udtale sig om EU-sager er fortsat høj i de 28 EU-landes nationale parlamenter. Det fremgår af to nye rapporter fra Europa-Kommissionen, som blev offentliggjort den 5. august¹.

I 2013 sendte EU-landenes nationale parlamenter tilsammen 621 skriftlige udtalelser til Kommissionen, hvilket ganske vist er lidt færre end i både 2012

¹ Kom(2014)506 og Kom(2014)507 fra den 5. august 2014.

og 2011, men fortsat markant flere end i 2010, som var det første år efter Lissabontraktaten, som gav EU-landenes parlamenter nye stærkere beføjelser i EU-samarbejdet².

Samlet antal udtalelser og begrundede udtalelser fra de 28 EU-landes nationale parlamenter til Kommissionen i perioden 2009-2013

	Udtalelser	Udtalelser fra Folketinget
2013	621	4
2012	663	8
2011	622	14
2010	387	11
2009	250	12

Mest aktive var i 2013 det portugisiske parlament (184), det italienske Senat (76) og det tjekkiske Senat (43) efterfulgt af bl.a. Sveriges Rigsdag (42) og det tyske Forbundsråd (33). De ti mest aktive parlamenter stod for hele 80 pct. af alle udtalelser til Kommissionen.

Folketinget hørte i 2013 til blandt de parlamenter, som færrest gange benyttede sig af muligheden for at udtale sig om Kommissionens initiativer. Folketinget sendte således kun 4 udtalelser til Kommissionen i 2013 mod 8 i 2012 og 14 i 2011³.

Tallene dækker både over "begrundede udtalelser", der handler om nærhedsprincippet og politiske udtalelser, der handler om det politiske indhold.

Hvilke sager interesserer de nationale parlamenter sig for?

De nationale parlameters udtalelser vedrørte i 2013 et forholdsvis bredt spektrum af politikområder. Dog rettede de fleste af udtalelserne sig mod sager inden for EU's samarbejde om indre og retlige anliggender, det indre

² Praksissen med at nationale parlamenter udtaler sig direkte til Kommissionen bygger på det såkaldte Barosso-initiativ, som blev taget i maj 2006 af daværende formand for Europa-Kommissionen, José Manuel Barroso. Kommissionen opfordrede her nationale parlamenter til at reagere på lovgivningsforslag og høringsdokumenter og derved bidrage til at forbedre EU's politikformuleringsproces. "Begrundede udtalelser" derimod bygger på protokol 2 i Lissabontraktaten, som bemyndiger nationale parlamenter til at overvåge, at EU-institutionerne overholder nærhedsprincippet. Eventuelle påtaler fra nationale parlameters side sker i form af begrundede udtalelser til Kommissionen.

³ Folketingets udtalelser og Kommissionens svar kan ses i bilag 1 til denne note.

marked, transport, sundhed og forbrugerbeskyttelse samt kommunikation og informationsteknologi.

Det forslag som tiltrak sig størst opmærksomhed i 2013 var Kommissionens forslag om at oprette *en fælles europæisk anklagemyndighed*⁴. Hele 20 nationale parlamenter udtalte sig om dette forslag, hvoraf 14 parlamentskamre fandt forslaget i strid med nærhedsprincippet. Det udløste således et gult kort til Kommissionen (mere herom nedenfor). Folketinget udtalte sig ikke om forslaget, idet det er omfattet af det danske retsforbehold og dermed ikke ville finde anvendelse i Danmark.

Næststørst interesse påkaldte Kommissionens forslag om *tobaksvarer* sig⁵. Kommissionen modtog her 17 udtalelser fra nationale parlamenter – herunder 7 begrundede udtalelser. Folketingets Europaudvalg og Sundhedsudvalget udarbejdede en begrundet udtalelse om dette forslag.

Der var også stor interesse for Kommissionens forslag om fælles EU-regler for maritim fysisk planlægning og integreret kystzoneforvaltning⁶. Kommissionen modtog her 14 udtalelser fra nationale parlamenter, hvoraf de 9 var begrundede udtalelser fra parlamenter, som fandt forslaget i strid med nærhedsprincippet.

Endelig var der stor interesse for bl.a. Kommissionens forslag om Europol, adgangen til markedet for havnetjenester samt forslaget om åbningen af de nationale markeder for personbefordring med jernbaner, som alle var genstand for 9-10 udtalelser fra nationale parlamenter.

Mest lovgivning og sjældent grøn og hvidbøger

Parlamenterne fortsatte i øvrigt i 2013 med at koncentrere deres indsats og udtalelser mere og mere om EU-lovgivningsforslag og stadig sjældnere om Kommissionens høringsdokumenter som grøn- og hvidbøger.

⁴ Forslaget om oprettelsen af en europæisk anklagemyndighed blev fremsat den 17. juli 2013 - Kom(2013)534.

⁵ Forslaget om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer blev fremsat af Kommissionen den 19. december 2012 – Kom(2012) 788.

⁶ Forslaget om maritim fysisk planlægning og integreret kystzoneforvaltning blev fremsat af Kommissionen den 12. marts 2013 – Kom(2013) 133.

Hvordan går det med overvågningen af nærhedsprincippet?

De nationale parlamenter har som bekendt siden december 2009 - hvor Lisabontraktaten trådte i kraft - haft ansvar for at overvåge, at EU-institutionerne overholder nærhedsprincippet og påtale eventuelle krænkelse over for disse.

De nationale parlamenteres interesse for at anvende disse beføjelser har siden været opadgående og satte rekord i 2013.

Hele 88⁷ gange vurderede parlamenterne i 2013, at et kommissionsforslag ikke overholdt nærhedsprincippet, hvilket udgør en betydelig stigning i forhold til det første år efter Lissabontraktaten, hvor de nationale parlamenter kun i 34 tilfælde fandt kommissionsforslag i strid med nærhedsprincippet.

Den svenske Rigsdag var i 2013 med 9 begrundede udtalelser til Kommissionen det parlament, som fandt flest brud på nærhedsprincippet.

Folketinget fandt i 2013 kun ét kommissionsforslag i strid med nærhedsprincippet. Det var Kommissionens forslag om *tobaksvarer*.

Samlet antal begrundede udtalelser fra de 28 EU-landes nationale parlamenter til Kommissionen i perioden 2009-2013

	Begrundede udtalelser (nærhedstjek)	Begrundede udtalelser fra Folketinget
2013	88	1
2012	70	3
2011	64	1
2010	34	2
2009	0	0

Gult kort til Kommissionen i 2013

Trods et rekordhøjt antal påtaler for brud på nærhedsprincippet i 2013, lykkede det kun de nationale parlamenter at enes om ét gult kort⁸. Det skete i okto-

⁷ De 88 begrundede udtalelser vedrørte i alt 36 forskellige EU-lovforslag.

⁸ Det kræver opbakning fra 1/3 af de nationale parlamenter for at udstede et gult kort til Kommissionen. Et gult kort forpligter Kommissionen til at tage sit forslag op til fornyet overvejelse. Kommissionen har herefter tre muligheder. Den kan vælge at trække sit forslag eller revidere det, men kan også beslutte at fastholde forslaget.

ber 2013, da fjorten parlamentskamre fandt Kommissionens forslag om oprettelsen af en europæisk anklagemyndighed i strid med nærhedsprincippet⁹.

Parlamenterne tvang med det gule kort Kommissionen til at tage sit forslag op til fornyet overvejelse. Kommissionen afviste dog at revidere eller trække forslaget tilbage¹⁰, men fastholdt, at en indsats på EU-plan er både velbegrundet og giver merværdi i forhold til bekæmpelsen af svig med EU-midler.

Kommissionen redegør nærmere for sine argumenter for at afvise de nationale parlaments påstand om, at forslaget er i strid med nærhedsprincippet i en meddelelse fra den 27. november 2013¹¹.

Kommissionens svar på udtalelser og begrundede udtalelser

Også Kommissionen har i 2013 udvist stor interesse for at udbygge den politiske dialog om EU-lovgivningen med de nationale parlamenter.

Kommissionen pålagde bl.a. sig selv at besvare udtalelser fra de nationale parlamenter inden for en frist på tre måneder. Fristen gælder både udtalelser og begrundede udtalelser¹².

I hvilket omfang Kommissionen har haft held til at overholde denne frist, melder Kommissionens to rapporter dog intet om. For så vidt angår de fire danske udtalelser i 2013 brugte Kommissionen mellem tre og fem måneder (se bilag 1).

Kommissionen har også udviklet en række interne procedurer, som skal sikre, at dens lovgivningsforslag overholder nærhedsprincippet, allerede før de fremsættes.

F.eks. udarbejder Kommissionen såkaldte "køreplaner" (roadmaps) for sine forslag samt konsekvensanalyser af disse, før de formelt fremsættes. Forud for konsekvensanalyserne afholder Kommissionen offentlige høringer, hvor de forskellige interessenter inviteres til at komme med deres bemærkninger til forslagene.

⁹ Forslaget sigter på at etablere en fælles europæisk anklagemyndighed, som skal kunne foretage efterforskning af lovovertrædelser, som skader EU's finansielle interesser og retsforfølge gerningsmændene.

¹⁰ Siden Lissabontraktatens ikrafttræden den 1. december 2009 er det i alt blevet til to gule kort, hvor mere end 1/3 af de nationale parlamenter har fundet et forslag i strid med nærhedsprincippet. Det skete første gang i maj 2012 i forbindelse med Kommissionens forslag om at regulere forholdet mellem strejkeretten og den fri bevægelighed i det såkaldte Monti-II forslag.

¹¹ Kom (2013) 852 af 27. november 2013: Meddelelse om gennemgang af forslaget til Rådets forordning om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed med hensyn til nærhedsprincippet i henhold til protokol nr. 2.

¹² Fristen på tre måneder gælder også skriftlige forespørgsler fra nationale parlamenter, som Kommissionen lovede at besvare i forbindelse med COSAC i foråret 2012 under dansk EU-formandskab.

Senere i beslutningsprocessen gennemgår det såkaldte "Impact assesment board (IAB)" konsekvensanalyserne, hvor det tjekker om forslagene er ordentligt begrundet i forhold til overholdelsen af nærhedsprincippet.

I 2013 gennemgik IAB 97 konsekvensanalyser og vedtog 142 udtalelser til disse. I mere end en tredjedel af disse havde den bemærkninger, der handlede om nærheds- eller proportionalitetsprincippet.

Styrket fremtidig samarbejde

Kommissionen understreger i sine to rapporter, at udtalelser fra de nationale parlamenter er særdeles nyttige for Kommissionen. Udtalelserne gør, at Kommissionen når den forhandler lovgivning med Rådet og Europa-Parlamentet, kan gøre dette med udgangspunkt i et godt kendskab til synspunkterne i de nationale parlamenter.

Kommissionen opfordrer dog parlamenterne til at afgive deres udtalelser rettidigt og så tidligt i beslutningsprocessen som muligt. Hvis udtalelser kommer sent og kun fra nogle få parlamenter, vil indvirkningen på forhandlingerne være begrænsede.

Samarbejdet mellem EU-landenes nationale parlamenter og Kommissionen synes i det hele taget at være gået styrket gennem 2013. Ud over de nationale parlaments mange udtalelser har der været et stort antal kontakter og møder mellem Kommissionen og de nationale parlamenter både på politisk og administrativt niveau.

Navnlig har de nationale parlamenter i 2013 efterlyst en større parlamentarisk inddragelse i det europæiske semester, inden for hvilket EU-landene i stigende omfang koordinerer deres økonomiske politikker.

Det Europæiske semesters demokratiske legitimitet var i det hele taget et centralt spørgsmål for en stribe af uformelle og formelle møder mellem parlamenterne i 2013. Kommissionen fremhæver i sine to rapporter bl.a. initiativer fra Folketinget, det hollandske Repræsentanternes Hus og Europa-Parlamentet. Folketingets Europaudvalg fremlagde i begyndelsen af 2014 en række konkrete forslag til styrkelse af EU's demokratiske legitimitet, som blev præsenteret af Europaudvalgets formand, Eva Kjer Hansen, på et COSAC-formandsmøde i Athen den 27. januar 2014¹³.

Med venlig hilsen

Morten Knudsen
(3695)

¹³ Forslagene kan findes på Folketingets EU-oplysnings hjemmeside: <http://www.eu-oplysningen.dk/upload/application/pdf/d767fe97/Nationaleparlamenter.pdf>

Bilag 1: Udtalelser og begrundede udtalelser fra Folketinget i 2013:

KOM (2012) 0788

[Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fremstilling, præsentation og salg af tobak og tobaksrelaterede produkter](#)

[Begrundet udtalelse fra Folketinget den 4/3 2013](#)

Svar fra Kommissionen den 25/6 2013.

KOM/2013/0133

[Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om rammerne for maritim fysisk planlægning og integreret kystzoneforvaltning](#)

[Udtalelse fra Folketinget den 24/5 2013](#)

[Svar fra Kommissionen den 22/10 2013](#)

KOM/2013/0246

[Ændret forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning \(EF\) nr. 1083/2006](#)

[Udtalelse fra Folketinget den 28/6 2013](#)

[Svar fra Kommissionen den 28/10 2013](#)

KOM/2013/0520

[Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om ensartede regler og en ensartet procedure for afvikling af kreditinstitutter og visse investeringsselskaber inden for rammerne af en fælles afviklingsmekanisme og en fælles bankafviklingsfond og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1093/2010](#)

[Udtalelse fra Folketinget den 8/11 2013](#)

[Svar fra Kommissionen den 10/2 2014](#)